

Anders Fogh Rasmussens tale ved Folketingets åbning

Taler

Anders Fogh Rasmussen
Statsminister

Dato

1. oktober 2002

Sted

Christiansborg

Den 20. november sidste år sendte vælgerne et klart signal om, at det var tid til forandring. Tid til fornyelse. Tid til at gøre op med fortidens løsninger. Tid til at løsne mange snærende bånd.

Mennesket før systemet, respekten for det enkelte menneske og retten til selv at bestemme over sit eget liv har fra starten været og vil også fremover være ledetråden for regeringen.

Den nye regering gik straks i gang. Inden for de første 100 dage fremlagde regeringen 54 initiativer. I løbet af kun seks måneder vedtog Folketinget en lang række love, som sigtede på at forbedre centrale velfærdsydelser, at give hver enkelt dansker mere frit valg og at sætte mennesket før systemet.

Nu er regeringen parat til at tage de næste skridt i en reform af det danske velfærdssamfund.

For os er det afgørende ikke, om det er fra det offentlige eller fra private, at den enkelte borger får den nødvendige hjælp og service. Det afgørende er heller ikke, om det er staten eller amterne eller kommunerne, der udfører opgaverne eller har ansvaret. Det afgørende er ikke, hvem der udfører opgaven. Det afgørende er, hvad vi som borgere får af service for skattekroneerne. Det afgørende er, at vi får mest mulig kvalitet for pengene.

De bestående systemer og strukturer må aldrig spærre for, at velfærdssamfundet udvikler sig. De må ikke spærre for, at vi får maksimalt udbytte for skattekroneerne. De må ikke spærre for en ordentlig service til borgerne.

Den bestående kommunale struktur i Danmark er nu over tredive år gammel. Det er regeringens opfattelse, at tiden er kommet til en kritisk gennemgang af det bestående system.

Regeringen vil derfor i denne uge nedsætte en strukturkommission, som skal se på, om det eksisterende system lever op til vor tids krav til et moderne velfærdssamfund.

Kommissionen skal tage sit udgangspunkt i borgerne og i de opgaver, som skal løses. Så må strukturer og systemer indrette sig efter det.

Helt ærligt: Der er vist ikke mange uden for de snævre kredse af politikere, som

går op i, om en opgave bliver løst af staten, amtet eller kommunen. Folk går op i, om opgaverne bliver løst ordentligt. Og det er også sådan, at kommissionen skal arbejde.

Alt skal op at vende i luften. Der er ikke skrevet en facitliste på forhånd. Intet er givet, og intet er fredet.

* * *

Regeringen vil fortsætte og følge op på de reformer, som allerede er indledt.

Før valget lovede vi at give ekstra penge til sygehusene og at indføre frit valg for patienterne. Der er nu bevilget 1 1/2 mia. kr. ekstra til sygehusene. Og frit valg er indført fra 1. juli.

Regeringen har det klare mål at få ventelisterne bragt ned. Og at få kvaliteten i behandlingen bragt op.

Jeg vil gøre det klart, at regeringen giver denne sag allerhøjeste prioritet. I 2002 er der til sundhedsområdet afsat ekstra 3,7 mia. kr. i forhold til 2001. Ved

kommuneaftalerne fik amterne 2,2 mia. kr. ekstra. Og oven i det har den nye regering lagt 1 1/2 mia. kr. til sygehusene.

En sådan ekstra indsprøjtning af penge må og skal give et positivt resultat. Ellers er der noget helt galt med systemet.

Regeringen vil følge udviklingen meget tæt. Og regeringen vil ikke tøve med at iværksætte de fornødne initiativer for at sikre, at pengene bliver omsat til kortere ventelister og bedre behandlinger.

Patienterne før systemet. Og hvis systemet spærrer for at afkorte ventelisterne og forbedre behandlingerne, så må systemet laves om.

Før valget lovede vi at give en halv milliard til kommunernes ældrepleje og at indføre frit valg for de ældre. Den halve milliard er nu bevilget. Og bevillingen fortsætter. Der er indført frit valg af plejehjem og plejebolig pr. 1. juli i år og frit valg af hjemmehjælp pr. 1. januar 2003.

Vi ønsker en pleje af og omsorg for de ældre, som er præget af menneskelighed. De ældre skal ikke umyndiggøres, men tværtimod have mere frit valg og selvbestemmelse. Nu har vi indført det frie valg. Vi vil nøje følge, om det virker efter hensigten. Hvis ikke, er vi parate til at tage de nødvendige initiativer.

Før valget lovede vi at indføre ét års fleksibel barselsorlov. Det er nu gennemført.

Næste skridt bliver at udvide det frie valg af daginstitution. Forældrene bør have frihed til at vælge en daginstitution uden for den kommune, hvor familien bor. Regeringen vil fremsætte lovforslag, der sikrer denne valgfrihed.

Før valget lovede vi at styrke indsatsen over for de svage grupper. Det er nu igangsat. Vi har etableret ”Rådet for socialt udsatte”. Og der er afsat 670 millioner kroner over fire år til særligt udsatte grupper.

Regeringen har sagt til amter og kommuner, at indsatsen for de svage grupper skal have en høj prioritet. Og vi har en klar forventning om, at der bliver levet op til dette i budgetterne.

Jeg vil gerne gøre det krystalklart, at ingen lokalpolitiker kan begrunde nedskæringer på dette område med henvisning til økonomiaftalen eller skattestoppet. Der er simpelt hen ikke belæg for det.

Næste skridt bliver at tage offensivt fat på at forebygge den negative sociale arv.

Vi må ikke acceptere, at forældrenes dårlige sociale vilkår bliver nedarvet til deres børn. At disse børn ikke får de samme muligheder som andre for at få en uddannelse, et job og at vælge det liv, som de finder bedst. Vi må ikke acceptere, at man giver op over for nogen.

Regeringen vil i forbindelse med efterårets finanslovsdrøftelser komme med konkrete initiativer, der kan medvirke til at bryde den negative sociale arv.

Men regeringen vil også tage fat på de mere grundlæggende aspekter af den sociale arv og fremlægge en samlet handlingsplan for, hvordan vi kan give de udsatte børn og unge en bedre fremtid.

Vi ønsker over en bred front at iværksætte initiativer, som forbedrer chancen for, at børn fra belastede miljøer kan vokse ud af disse miljøer og skabe et bedre liv og en bedre fremtid.

Regeringen ønsker at bryde den negative spiral, som den sociale arv stadig holder Danmark fast i. Det er afgørende for dynamik og udvikling i et samfund, at mennesker ikke bliver låst fast i bestemte sociale mønstre.

Vi skal udvikle et samfund, hvor alle har en fair chance for at udnytte sine evner. Et samfund hvor ethvert menneske har et håb om at kunne forbedre sin situation. Et samfund hvor det er muligt at bevæge sig fra bistandsklient til bankdirektør.

Før valget lovede vi at stramme udlændingeloven. Det er nu gennemført.

Næste skridt bliver at få de arbejdsløse indvandrere i arbejde. Alt for mange indvandrere er i dag på passiv overførsel. Hvis indvandrerne kom op på samme grad af beskæftigelse som andre danskere, så ville der alene her ligge 50.-60.000 ekstra arbejdspladser.

Desuden vil regeringen udvide asylansøgers muligheder for at arbejde i Danmark. Sigtet er at gøre op med den klientgørelse, som fører til passivitet.

Asylansøgere må ikke miste deres færdigheder. Hvad enten de skal blive her eller skal hjem igen. Hvis de skal blive, er det en fordel for dem selv og for det danske samfund, at de straks lærer, hvordan samfundet fungerer her. Hvis de skal hjem igen, er det en fordel for dem selv og deres hjemland, at de vender hjem med forøget styrke.

Regeringen har gjort det lettere for udlændinge at få arbejde og sværere at få kontanthjælp. Det er, hvad udlændingene selv ønsker. Og det er, hvad det

danske samfund har brug for.

Der kommer nu færre asylansøgere til Danmark. Antallet af indrejste asylansøgere er halveret i løbet af første halvår 2002. Andelen af asylansøgere, der får godkendt deres ansøgning, er faldet fra 53 til 31 procent i første halvår af i år sammenlignet med sidste år.

Der er nogle, som mener, at det er ligegyldigt, hvor mange asylansøgere og familiesammenførte, Danmark modtager. Jeg vil gerne sige ligeud: Det er en teoretisk betragtning, som er helt ude af trit med den praktiske virkelighed.

Det er nødvendigt at reducere antallet, der kommer hertil, så vi kan gøre mere for at få de indvandrere, der allerede er her, i arbejde.

Før valget lovede vi at forhøje strafferammerne for vold og voldtægt. Det er nu gennemført.

Næste skridt bliver at styrke den enkelte borgers retssikkerhed. Alt for ofte står den enkelte borger magtesløs over for systemer og bureaukratier. Desuden ønsker regeringen en retshåndhævelse, der svarer til en nutidig retsopfattelse.

Der er behov for kortere ventetider ved domstolene. Og større effektivitet og bedre udnyttelse af ressourcerne.

Og der er brug for mere synligt politi. Det skal være trygt at færdes overalt. Synligt politi i gaderne, og især i de mest belastede lokalområder, er med til at forebygge kriminalitet og øge det enkelte menneskes tryghed.

Regeringen vil tage initiativer med henblik på at sikre mere synligt politi og hurtigere behandling af retssager. Anbefalingerne fra politikommissionen og domstolenes strukturkommission vil indgå i regeringens overvejelser. Men ændringer i strukturerne er ikke et mål i sig selv. Målet er at frigøre ressourcer til flere betjente på gaderne og kortere ventetider ved domstolene. Så må systemer og strukturer indrette sig efter det.

Før valget lovede vi at indføre et skattestop. Skattestoppet er trådt i kraft. Det gjorde det allerede på regeringens første dag. Vi har nu haft skattestop i Danmark i 309 dage.

Næste skridt bliver at sænke skatten på arbejdsindsats. Regeringen arbejder på at skabe et økonomisk råderum, så der i denne folketingssamling kan fremsættes og vedtages lovforslag om at sænke skatten på arbejde fra 1. januar 2004. Der kan blive tale om en gradvis sænkning, der strækker sig over nogle år.

Vi skal have et samfund, hvor det kan betale sig at arbejde. Et samfund, hvor det kan betale sig at spare op. Et samfund, hvor det er muligt for det enkelte menneske og den enkelte familie at forandre og forbedre sin situation gennem almindeligt arbejde.

Alt for mange føler i dag, at det dårligt kan betale sig at gøre en ekstra indsats. Årsagen er den høje skat på arbejdsindkomst.

Derfor ønsker regeringen at indlede en gradvis sænkning af skatten på arbejdsindkomst. Men det skal være en reel sænkning af beskatningen. Ikke bare en omflytning af skatter og afgifter fra én lomme til den anden lomme.

* * *

Vi står over for en stor udfordring i de kommende år. Der bliver flere ældre. Og der bliver færre erhvervsaktive. Det skal vi finansiere på en måde, så vi bevarer og udvikler vort velfærdssamfund.

Regeringens strategi er at skabe vækst i det danske samfund. Vi skal øge beskæftigelsen med mindst 8-9.000 personer pr. år frem mod 2010.

For at skabe disse ekstra arbejdspladser er det nødvendigt med en række grundlæggende reformer af det danske samfund.

Det skal være attraktivt at skabe vækst og arbejdspladser i Danmark.

Det skal bedre kunne betale sig at arbejde og gøre en ekstra indsats. Derfor skal skatten på arbejde ned.

Vi skal have mennesker væk fra passive ydelser og i arbejde. Derfor skal alle barrierer, der hindrer dette, brydes ned.

Vi skal udvikle Danmark til et førende uddannelsessamfund.

Vi skal føre en håndfast økonomisk politik. Vi skal have afdraget statsgælden. Så kan vi bruge de sparede renter til at finansiere fremtidens udgifter til de ældre og en gradvis sænkning af skatten på arbejdsindkomst.

Regeringen lægger nu op til en ekstra indsats for at få flere i arbejde. I dag er

hver fjerde i den erhvervsaktive alder ikke i beskæftigelse. Det er forstemmende.

Både virksomheder og fagforeninger må tage et ansvar. Virksomhederne må blive bedre til at give også de svage ledige en chance. Fagforeningerne må blive bedre til at være solidariske med dem, der ikke er i arbejde.

Regeringen vil søge at forenkle regler og gøre systemerne mere smidige og overskuelige. Det skal ikke være systemtankegang, der hindrer mennesker i at komme i arbejde.

For de svage ledige skal det offentlige spæde til med tilskud i den periode, hvor de ledige er under indkøring. Når de så har bevist, at de kan udføre almindeligt arbejde og deltage på arbejdspladsen på lige fod med deres kolleger, skal de selvfølgelig ansættes på almindelige vilkår.

Det bærende princip er, at arbejdsgiverne får det, de betaler for. Og de ledige får for det, de yder.

Og så skal det betale sig at arbejde.

Alt for mange af de, der er på offentlig forsørgelse, har enten begrænset eller slet ingen økonomisk tilskyndelse til at søge et arbejde. Det gælder bl.a. mange unge, de ufaglærte og mange indvandrere fra mindre udviklede lande.

Regeringen vil derfor lægge et loft over, hvor meget man som ægtepar kan få i kontanthjælp. Samtidig vil vi lade kontanthjælpsmodtagerne beholde en større del af det, de tjener, før der sker modregning i ægtefællens kontanthjælp. Så det kan betale sig at arbejde.

Regeringen vil også gøre det mere attraktivt for de ældre at blive længere tid på arbejdsmarkedet. Til foråret vil regeringen fremlægge en række forslag, der samlet sigter på at gøre det attraktivt for de ældre at blive længere tid på arbejdsmarkedet.

Hvis de ældre er raske og friske, har de måske lyst til at blive på arbejdsmarkedet, eventuelt på nedsat tid. En mere fleksibel tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet har mange fordele. Det er menneskeligt godt for de ældre, der ønsker det. Og det er økonomisk godt for samfundet. Vi får brug for alle kræfter i de kommende år.

Det skal ikke blot betale sig at arbejde. Det skal også betale sig at *skabe* arbejde. Det skal betale sig at oprette arbejdspladser i private virksomheder.

Regeringen fremlagde i maj sin vækststrategi, ”Vækst med vilje”. Med strategien

lægger vi op til en langsigtet indsats, der skal skabe gode rammer for fortsat fornyelse og vækst i erhvervslivet. Som led heri vil regeringen i begyndelsen af 2003 fremlægge en vækstpakke, der skal styrke den dynamiske vækstpolitik.

Vi vil forbedre danske virksomheders konkurrenceevne. Vi vil gennemføre en regelforenkling, som letter byrderne på virksomhederne og styrker det offentligt-private samspil. Vi vil liberalisere energimarkedet og styrke konkurrencen til fordel for forbrugerne og virksomhederne. Vi vil styrke vækst og fornyelse på boligmarkedet.

Vi vil udvikle Danmark til et iværksættersamfund. Vi vil belønne dem, der vil skabe noget nyt. Og vi vil gøre det lettere at starte noget nyt. Vi vil skabe bedre vilkår for at lave nye opfindelser, forskning og udvikling i private virksomheder.

Vi vil se nærmere på landbrugsloven og muligheden for at forenkle den detaljerede og omfattende regulering – ikke mindst i lyset af udviklingen i EU's landbrugspolitik.

* * *

Vi vil gøre Danmark til et førende viden- og uddannelsessamfund. Den triste kendsgerning er jo, at den tidligere regering efterlod budgetter med stærkt faldende bevillinger til forskning og uddannelse. Det hører man ikke så meget

til. Men det er sandheden. Det retter VK-regeringen nu op på.

Over de næste tre år vil der blive tilført over tre mia. kr. mere til forskning, end den tidligere regering havde afsat. Og der vil over de tre næste år blive afsat over 600 millioner kroner mere til uddannelse, end den tidligere regering havde afsat.

Vi vil styrke kvaliteten og højne det faglige niveau over alt i uddannelsessystemet, lige fra folkeskolen til universiteterne. Forudsætningen for at sikre velfærd i fremtiden er, at vi danskere er blandt de bedst uddannede i verden. For viden og uddannelse er vejen til vækst.

Men de faglige resultater er ikke i top sammenlignet med en række andre lande. Og dét selvom vi er blandt de lande, der bruger absolut flest penge på uddannelse.

Jeg vil sige ligeud: Jeg mener, at børn og unge går i skole for at lære noget. Det lyder måske gammeldags. Men sandheden er, at det er fremtidens krav.

Vi har skabt et uddannelsessystem, som taber alt for mange elever. De svage bliver tabt, fordi de ikke får tilstrækkelige faglige kundskaber. De stærke bliver tabt, fordi de ikke får tilstrækkelige faglige krav.

Vi skal gøre op med den udlignende skole, hvor man siger: ”Hvad ikke alle kan lære, skal ingen lære”.

I stedet skal vi udvikle den udfordrende skole, hvor man siger: ”Alle skal lære, så ingen bliver tabt”.

Lad os give udfordringer til enhver. Det skal være spændende og udfordrende at gå i skole – både for den, der mest kan bruge bøgerne og den, der mest kan bruge hænderne.

Vi har brug for alle og enhver. Og vi skal ikke være bange for at lade børnene og de unge stå på tær for at nå deres mål – hver især med det talent, de nu har.

Regeringen har fremlagt forslag til reform af folkeskolen og vil fremlægge forslag om reformer af gymnasierne, HF og erhvervsuddannelserne.

Desuden vil regeringen fremlægge forslag til en reform af universiteterne. Sigtet er at forbedre universitetsuddannelserne ved at give dem mere frihed og ved at lade folk udefra komme ind i ledelserne.

Vi har brug for, at de unge tager gode uddannelser. Men så skal der også være et sted at bo. Der er en katastrofal mangel på boliger til unge, især i de store uddannelsesbyer.

Det vil vi nu gøre noget ved. Over de næste fem år vil regeringen afsætte 1 mia. kr. til byggeri af boliger til unge under uddannelse. De ekstra penge skal fortrinsvis gå til kollegier, hvor vi så hurtigt som muligt kan få bygget gode boliger, der er til at betale for de unge. Samlet stiler vi efter at få bygget godt 6.000 boliger til unge.

* * *

Over en bred front lægger regeringen op til reform og fornyelse. Regeringen baserer sin strategi på vækst, ikke nedskæring.

Fra 2002 til 2003 vokser det offentlige forbrug med 0,7 procent. Det svarer til en vækst på 2 1/2 mia. kroner.

Alligevel hører vi i øjeblikket en masse om nedskæring og strejker og protester.

Det er ganske tankevækkende. Det offentlige forbrug vokser. Antallet af offentligt ansatte vokser. Alligevel bliver det fremstillet som om, der bliver skåret ned.

Jeg er nødt til at sige til alle: I ethvert dynamisk samfund skal der flyttes rundt på penge og ressourcer. Ellers går samfundet i stå. Gammelt bliver nedlagt for, at nyt kan opstå.

Sådan er det også nu. Og sådan vil det også være fremover.

Kendsgerningen er, at der totalt set er flere penge til offentligt forbrug i år end sidste år. Men lad os samtidig være åbne over for, at der kan være nye måder at gøre tingene på, og at det gamle ikke altid skal fortsætte uændret.

Målet må være, at vi får mest mulig kvalitet for pengene.

* * *

I dette efterår står vi med den største udenrigspolitiske opgave, Danmark har haft nogensinde: Formandskabet for EU.

Vi er kommet godt fra start. Vi har opnået de første konkrete resultater. Men vi har stadig det lange seje træk foran os.

Formandskabet har en omfattende og krævende dagsorden. Men absolut topprioritet har udvidelsen af EU.

Udvidelsen er en fantastisk historisk mulighed og en afgørende historisk forpligtelse. Den handler om at hele det Europa, som kommunismen splittede efter Anden Verdenskrig. Den handler om at fremtidssikre den frihed og fred og stabilitet, som nu præger vort kontinent. Og den handler om at skabe grundlag for fortsat vækst i velfærd og velstand her hos os selv.

Regeringens mål er ambitiøst: at afslutte udvidelsesforhandlingerne med op til 10 nye medlemslande til december. Det kræver, at vi som formandskab holder en fast kurs. Og det kræver, at også de andre medlemslande og kandidatlandene lever op til deres ansvar. Ellers skrider tidsplanen.

Derfor er det vigtigt, at vi allerede på topmødet i Bruxelles senere på måneden melder ud, hvilke lande der er klar til afslutte optagelsesforhandlingerne i København. Og at EU-landene samtidig bliver enige om et fælles udspil om

budget og landbrug. Sådan at vi kan indlede de afsluttende forhandlinger med kandidatlandene tidligt i november.

Nogle medlemslande synes at mene, at udvidelsen bliver for dyr. Men hvad er det vi taler om? I de næstfølgende år er det beløb i størrelsesordenen 1/1000 af den samlede produktion i EU. Det er en ringe pris at betale for et samlet Europa. Strid om et sådant beløb må ikke stå i vejen for den historiske beslutning.

Der er også andre væsentlige udfordringer på vejen frem mod en aftale på topmødet i København. Lad mig fremhæve tre:

- *Cypern-spørgsmålet*: Der bliver fortsat forhandlet med de to parter i FN-regi. Jeg er optimist. Jeg håber, at det bliver et samlet Cypern, vi optager til december.

- *EU's forhold til Tyrkiet*: Vi skal hilse den tyrkiske reformvilje velkommen. Og det er klart, at det er i Europas interesse at styrke de vestligt orienterede kræfter i Tyrkiet.

- *Den irske folkeafstemning*: Vi venter på en afgørelse den 19. oktober. Den irske folkeafstemning er vigtig. Ikke kun for Irland. Men for hele EU-samarbejdet, og ikke mindst for udvidelsen.

Så der er nok at tage fat på.

For et par uger siden skrev en østrigsk avis, at topmødet i København bliver et af de vanskeligste i EU's historie. Det er nok en realistisk vurdering. Men det får os ikke til at ryste på hånden. Vi er og bliver optimistiske. Udvidelsen er så vigtig en opgave, at den skal lykkes.

Vi står over den vigtigste politiske beslutning i vor generation. Jeg tror på, at ansvarlige europæiske ledere vil forstå at gribe den historiske mulighed for at skabe grundlaget for et nyt, frit, stærkt og rigt Europa.

Samtidig arbejder vi målrettet på en udvidelse af NATO med op til syv nye lande fra Øst- og Centraleuropa.

Med udvidelser af både EU og NATO tager vi et stort historisk skridt. Og vi lukker endeligt ét af de mest blodige kapitler i Europas historie.

* * *

Danmark skal bidrage til at udvikle samarbejdet i EU – også efter den 1. januar. Og det er i Danmarks interesse at føre en mere offensiv og udfarende politik, end det har været tilfældet i de senere år. Vi skal længere frem på banen. De erfaringer, vi får, og de kontakter, vi skaber under det danske formandskab, er et godt fundament for det videre arbejde. Det vil regeringen udnytte.

Vi vil sætte vort præg på det arbejde, der finder sted i Konventet om EU's fremtid. Og vi vil tage aktivt del i den regeringskonference, som bliver indledt, når konventet er slut.

Regeringen går ind for et mere effektivt EU. Et EU, som løser de problemer, vi er fælles om, men som ikke bruger ressourcer på områder, der bedst løses nationalt eller lokalt. Vi ønsker en bedre beskrivelse af arbejdsdelingen mellem EU og medlemslandene.

Regeringen vil styrke de nationale parlamenters indflydelse i EU. Og EU skal være åben og under demokratisk kontrol. Åbne døre og adgang til information skaber tryghed og folkelig forankring.

Det er afgørende, at vi forbedrer den måde, EU fungerer på i det daglige arbejde. Vi skal sikre, at EU kan fungere med et langt større antal medlemslande.

* * *

Kampen mod international terrorisme vil fortsat være den væsentligste udfordring på den udenrigs- og sikkerhedspolitiske scene.

Vi skal fastholde solidariteten og det internationale sammenhold. Det gælder i forhold til indsatsen i Afghanistan. Og det gælder i forhold til indsatser andre steder.

Danmark har bidraget aktivt til kampen mod terrorisme. Vi kan være vor indsats bekendt. Vor anseelse - og dermed indflydelse - er styrket. Den linie skal vi fortsætte.

Kampen mod international terrorisme bliver også et centralt tema for NATO-topmødet i Prag i november. Vi skal omstille Alliancen til den nye tid. Til truslerne fra den internationale terrorisme og faren for spredning af masseødelæggelsesvåben. De nye trusler stiller nye krav. Vi må sikre øget fleksibilitet og styrke vore evner til hurtig udrykning. Og vi må forholde os til den fremtidige missiltrussel og behovet for missilforsvar. Det er den nye tids krav. Det må vi forholde os til med fasthed og realisme.

Vi skal tilpasse NATO til den nye tid og de nye trusler. Det handler om vor sikkerhed. Og det handler om at fastholde det amerikanske engagement i Europa. Vi har alle en klar interesse i et stærkt og ubrydeligt transatlantisk bånd.

USA og Europa er fortsat forenet af grundlæggende værdier og principper. Om demokrati, frihed, retssikkerhed, menneskerettigheder og det enkelte individs ret til at få det bedste ud af sine muligheder. Det må vi holde fast i. Vi har meningsforskelle. Men det, der forener, er langt stærkere end det, der skiller.

Europa og USA må trække på samme hammel i bestræbelserne på at forhindre, at tyranniske og uansvarlige regimer kommer til at råde over masseødelæggelsesvåben. Regimer, som kan tænkes at ville tage dem i brug eller anvende dem til afpresning.

Irak beherskes af et sådant regime. Saddam Hussein har i årevis siddet FN's bindende påbud overhørig om at skille sig af med sådanne forfærdelige våben.

Det internationale samfunds bestræbelser på at håndhæve disse påbud gennem Sikkerhedsrådet har Danmarks og EU's fulde støtte. FN bør efter over ti års forsøg over for Irak leve op til sit ansvar for at standse spredningen af masseødelæggelsesvåben.

Det er for sent, når først giftgassen *er* spredt over én af vore store byer.

Europa og USA må også stå sammen om at løse den tragiske konflikt i Mellemøsten. Det er en fælles udfordring. Konflikten mellem Israel og palæstinenserne er tragisk og dybt bekymrende.

I det internationale samfund er vi enige om målet: Oprettelse af en palæstinensisk stat inden juni 2005. Det er det, vi arbejder for. Det forudsætter demokratiske reformer i det palæstinensiske selvstyre. Og det forudsætter israelsk tilbagetrækning. Men vi må ikke glemme Israels legitime krav på sikkerhed. De vanvittige selvmordsbomber må stoppe. Og de arabiske lande må officielt anerkende Israels ret til at eksistere.

* * *

En aktiv og synlig udenrigspolitik forudsætter også en aktiv indsats til fordel for de fattigste lande i verden.

Vi har ændret og effektiviseret udviklingsbistanden. Vi har sat fokus på fattigdomsbekæmpelse, demokrati, menneskerettigheder og kampen mod terrorisme. Udviklingsbistanden er i højere grad blevet et udenrigspolitisk instrument. Vi må kræve af de lande, der modtager vores bistand, at de respekterer grundlæggende demokratiske værdier og principper.

Topmødet i Johannesburg satte dagsordenen for bæredygtig udvikling i det kommende årti. Vi skal sikre øget frihandel og markedsadgang, øget udviklingsbistand, god regeringsførelse og bedre miljø. Vi fik sat en række konkrete mål. Og vi fik understreget, at tiden er kommet til handling. Til resultater.

Regeringen fortsætter arbejdet med at tilpasse den danske udviklingsbistand. Vi vil følge op på anbefalingerne fra FN ved at give høj prioritet til at afhjælpe de helt grundlæggende problemer i u-landene, bl.a. ved at sikre rent vand, bedre sanitet og effektiv kloakering samt forstærket kamp mod dødelige sygdomme og epidemier som f.eks. AIDS og malaria.

Danmark skal være med til at præge det verdenssamfund, vi lever i. Men vi er et mindre land med begrænsede ressourcer. Derfor skal vi prioritere dem og anvende dem målrettet. Det er vigtigt at kunne skabe alliancer på kryds og tværs – både i EU og i verden udenfor. Og ikke mindst arbejdet i de internationale organisationer som NATO, WTO og FN har stor betydning.

Hvis vi forstår og udnytter disse spilleregler, kan vi gøre os gældende. Så kan vi være med til at sætte den internationale dagsorden. Det har vi senest vist ved vor engagerede indsats i fredsprocessen i Mellemøsten.

Det er den vej, vi skal med dansk udenrigspolitik. Vi skal varetage Danmarks

interesser ved at vise initiativ, realisme og solidaritet. Det bliver bemærket, og det giver resultater.

* * *

Jeg vil gerne gøre nogle særlige bemærkninger om Grønland, Færøerne og Rigsfællesskabet.

Det har været en stor glæde for mig at besøge Færøerne og Grønland to gange i år. Der er etableret et godt forhold til de to landstyrer, og vi er enige om de centrale linier i vort samarbejde.

I disse år foregår der en omfattende debat både på Færøerne og i Grønland om selvstyre og øget selvstændighed.

Jeg forstår godt denne debat. Det er helt naturligt for ethvert folk at overveje, hvordan man styrker sin identitet og tager ansvar for sin egen udvikling.

Der er grundlæggende noget sundt i, at beslutninger bliver truffet så tæt som muligt på de mennesker, de vedrører. Regeringen støtter derfor en udvikling,

hvor Færøerne og Grønland overtager ansvaret for så mange opgaver som muligt.

Den grønlandske selvstyrekommission vil snart afgive sin endelige betænkning. Såfremt Grønlands landsstyre på denne baggrund rejser ønsker om ændringer i vore relationer, vil regeringen se konstruktivt på konkrete forslag.

Men der er også nogle realiteter, som alle må indse. Forudsætningen for ægte selvstyre er, at det grønlandske samfund i højere grad bliver i stand til at tjene sine egne penge. Grønland skal have et større og stærkere privat erhvervsliv. I fællesskab bør vi se på, hvordan vi kan skabe de økonomiske forudsætninger for mere selvstyre. Regeringen lægger op til, at vi nedsætter et fælles udvalg, som skal komme med forslag til, hvordan vi kan styrke og udvikle det grønlandske erhvervsliv. Resultatet af dette arbejde kan indgå i forhandlingerne om de fremtidige bloktilskud.

Regeringen og Færøernes landsstyre har aftalt, at Færøerne gradvis overtager en række sager. Det sker i overensstemmelse med en aftale fra januar i år. På dette grundlag samarbejder vi aktuelt om overtagelser inden for politi- og retsvæsen, familieretten, folkekirken, udlændingeområdet og på erhvervsretlige områder.

Færøernes lagmand har over for regeringen rejst ønsker om, at Færøerne i højere grad bliver inddraget i udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål. Regeringen hilser landsstyrets nye holdning velkommen. Vi anser en sådan inddragelse for et væsentligt fremskridt i samarbejdet mellem Danmark og Færøerne.

Fra både grønlandsk og færøsk side er der rejst ønske om at blive draget stærkere ind i beslutninger om udenrigspolitik, der har direkte betydning for Grønland og Færøerne. Regeringen finder, at det vil være naturligt at udbygge samarbejdet på dette område.

Jeg kan derfor oplyse, at regeringen vil være indstillet på at drøfte en ordning, hvor det færøske og det grønlandske landsstyre bliver bemyndiget til at handle på rigets vegne i sådanne mellemfolkelige anliggender, der alene angår Færøerne, henholdsvis Grønland.

En bemyndigelse af denne karakter vil ligge uden for de nuværende hjemmestyreløve. Regeringen er indstillet på at gennemføre en lovgivning, der giver det færøske og det grønlandske landsstyre en sådan bemyndigelse.

Vi står over for en ny epoke i hjemmestyret på Færøerne og i Grønland. Det færøske hjemmestyre har fungeret i over et halvt århundrede, det grønlandske i snart et kvart århundrede. Det er tid til forandring. Det er tid til modernisering af hjemmestyreordningerne.

Det er regeringens opfattelse, at udviklingen hen imod øget selvstyre med fordel kan finde sted inden for rammerne af Rigsfællesskabet. Jeg føler, at der er så stærke historiske, kulturelle og familiemæssige bånd mellem Grønland, Færøerne og Danmark, at det er naturligt for os at holde sammen og hjælpe

hinanden.

Men til syvende og sidst er det helt op til det færøske og det grønlandske folk selv at afgøre Færøernes og Grønlands fremtid og tilknytningsforhold til Danmark.

* * *

Det har været ti travle måneder for regeringen og for Folketinget. Det folketingsår, vi tager fat på i dag, bliver ikke mindre travlt.

Der er nok at tage fat på, hvis vi som lovet skal sikre den danske befolkning mere frihed og større tryghed. Et løfte vi agter at holde.

Regeringen inviterer alle Folketingets partier til samarbejde. Regeringen vil stræbe efter, at de nødvendige reformer bliver gennemført med de bredest mulige flertal.

Det forudsætter naturligvis, at der er vilje til dialog og kompromis og et oprigtigt ønske om indflydelse.

Nu venter arbejdet, så lad os trække i arbejdstøjet og komme i gang.

Må jeg foreslå, at vi indleder Folketingets arbejde med at udbringe et leve for Danmark.

Danmark leve!

Kilde

stm.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Folketingstale, Venstre, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/anders-fogh-rasmussens-aabningstale-2002>